

REPUBLIKA HRVATSKA

ISTARSKA ŽUPANIJA

Upravni odjel za održivi razvoj

Odsjek za zaštitu prirode i okoliša
Flanatička 29, 52100 Pula, p.p. 198
tel. (0)52 372 182; fax. (0)52 372 191

Klasa: 351-01/12-01/42
Urbroj: 2163/1-08-02/1-11-3
Pula, 18. svibnja 2012. godine

**Županu Istarske županije
putem
Stručne službe Skupštine
HR- 52000 Pazin
Drščevka 3**

Predmet: Godišnji izvještaj o praćenju onečišćenja zraka
na području Istarske županije za 2011. godinu
- prijedlog zaključka, dostavlja se -

Sukladno odredbama članka 44. i 48. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi ("Narodne novine" br. 33/01; 60/01; 129/05; 109/07; 125/08 i 36/09), u privitku dopisa, dostavljamo županu Istarske županije, na daljnje postupanje, prijedlog zaključka u svezi Godišnjeg izvještaja o praćenju onečišćenja zraka na području Istarske županije za 2010. godinu.

Sa poštovanjem,

Voditeljica odsjeka

Ljiljana Dravec, dipl.ing.kem.teh.

Pročelnik

Josip Zidarić, dipl.ing.arh.

Privitak

1. Prijedlog Zaključka s obrazloženjem
2. Godišnja izvješća o praćenju onečišćenja zraka na području Istarske županije za 2011. godinu – CD

Temeljem članka 44. i 48. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi ("Narodne novine" br. 33/01; 60/01; 129/05; 109/07; 125/08 i 36/09) te članka 65. Statuta Istarske županije („Službene novine Istarske županije“ br. 10/09), a u svezi članka 31. Zakona o zaštiti zraka (NN br. 130/11), Župan Istarske županije dana 04. lipnja 2012. godine donosi

Z A K L J U Č A K

o prihvaćanju Godišnjeg izvještaja o praćenju onečišćenja zraka na području Istarske županije za 2011. godinu

1. Prihvaća se:
 - a) Godišnji izvještaj o praćenju onečišćenja zraka na području Istarske županije za 2011. godinu, kojega je izradio Odjel za zaštitu i unapređenje okoliša, Službe za zdravstvenu ekologiju Zavoda za javno zdravstvo Istarske županije (ožujak 2012. godine),
 - b) Godišnje izvješće praćenja kakvoće zraka u lokalnoj mreži za praćenje kakvoće zraka Rockwool za 2011. godinu, kojega je izradila tvrtka Ekonerg – Institut za energetiku i zaštitu okoliša d.o.o. iz Zagreba u siječnju 2012. godine i
 - c) Izvještaj o praćenju kakvoće zraka u Potpićnu Potpićan za 2011. godinu, kojega je izradio Institut za medicinska istraživanja i medicinu rada iz Zagreba, siječanj 2012. godine.
2. Zadužuje se Upravni odjel za održivi razvoj, Odsjek za zaštitu prirode i okoliša da, na temelju odredbe stavka 5. članka 31. Zakona o zaštiti zraka, Izvještaje o praćenju onečišćenja zraka na području Istarske županije za 2011. godinu iz točki 1. dostavi Agenciji za zaštitu okoliša u materijalnom i digitalnom obliku a Inspekciji zaštite okoliša Ministarstva zaštite okoliša i prirode u digitalnom obliku.
3. Zadužuje se Upravni odjel za održivi razvoj, Odsjek za zaštitu prirode i okoliša da, na temelju stavka 1. članka 49. Zakona o zaštiti zraka, objavi podatke o kakvoći zraka iz lokalne mreže u sažetom obliku kao i cjeloviti izvještaj na web stranicama Istarske županije.
4. Obvezuje se Zavod za javno zdravstvo Istarske županije da, prema Programu praćenja kakvoće zraka za 2012. godinu, tijekom godine obavještava Upravni odjel za održivi razvoj, Odsjek za zaštitu prirode i okoliša i Inspekciju zaštite okoliša u Istarskoj županiji o rezultatima izvršenih analiza ukoliko vrijednosti mjernih parametara prijeđu zakonom propisane koncentracije.
5. Ovaj zaključak stupa na snagu danom donošenja.

Klasa: 351-01/12-01/03
Urbroj: 2163/1-01/8-12-2
Pula, 04. lipnja 2012.

**REPUBLIKA HRVATSKA
ISTARSKA ŽUPANIJA**

**Župan
Ivan Jakovčić**

Dostaviti:

1. *Zavod za javno zdravstvo IŽ, Pula,*
2. *UO za održivi razvoj IŽ,*
3. *Pismohrana, ovdje*

OBRAZLOŽENJE

I. Pravna osnova za donošenje ovog akta

Pravna osnova za donošenje ovog akta je sadržan u odredbama članka 22. Zakona o zaštiti okoliša (NN br. 110/07) i članka 31. Zakona o zaštiti zraka (NN br. 130/11) kojim je propisano da Županija, Grad Zagreb i gradovi uspostavljaju mjerne postaje za praćenje kvalitete zraka na svome području, ako procijene da su razine onečišćenosti više od propisanih graničnih vrijednosti (GV), odnosno ako procijene da za to postoje opravdani razlozi (osobito u slučaju pojačanog razvoja industrije, proširenja poslovnih i industrijskih zona i drugo). Lokacije mjernih postaja za praćenje kvalitete zraka, program mjerenja razine onečišćenosti i uvjete provedbe osigurava Predstavničko tijelo Županije.

I. Osnovna pitanja koja se uređuju ovim aktom

Temeljem programa praćenja kakvoće zraka za 2011. godinu izrađena su četiri izvješća o praćenju onečišćenja zraka na području Istarske županije. Izvješća su izradile institucije obzirom na ovlaštenja i stručnu osposobljenost. Kroz izvješća prikazana je godišnja statistička obrada rezultata praćenje kakvoće zraka u lokalnoj mreži na mjernim postajama s ručnim posluživanjem i automatskim mjernim postajama te mjernim postajama za praćenje kakvoće zraka posebne namjene.

Prema izvješću a) u točki 1. ovog Zaključka tijekom mjernog razdoblja od 1. siječnja do 31. prosinca 2011. godine program praćenja kakvoće zraka na području Istarske županije provodio se putem lokalne mreže koju čine: mjerna mreža Grada Pule, Grada Umaga, Općine Raša, TE Plomin, Općine Lupoglav, Općine Marčana, Općine Cerovlje, Općine Labin, Općine Sv.Nedelja i Grada Rovinja.

Opći i specifični pokazatelji onečišćenja zraka praćeni su na 7 mjernih stanica s ručnim posluživanjem (SO₂, dim), 10 (sediment) i 4 (NO₂) i na 4 automatske mjerne stanice (Ripenda Verbanci (SO₂, NO₂/NO_x, čestice, smjer i brzina vjetra, temperatura, relativna vlažnost), Sv. Katarina (SO₂, NO₂/NO_x, ozon, smjer i brzina vjetra, relativna vlažnost), Plomin grad (SO₂, NO₂/NO_x, smjer i brzina vjetra, temperatura, relativna vlažnost) Klavar (čestice, smjer i brzina vjetra, temperatura, relativna vlažnost). Na mjernoj stanici Štrmac pratili su se meteorološki podaci.

Osim navedenog, sukladno odredbama članka 33. Zakona o zaštiti zraka (NN br. 130/11), tijekom 2011. godine, obavljena su mjerenja posebne namjene oko:

- eksploatacijskog polja kamenoloma Križanci-Žminj i asfaltne baze Podberam, Ceste d.o.o. Pula,
- eksploatacijskog polja kamenoloma "Sv. Nikola", "Maškun" rudarstvo d.o.o.
- eksploatacijskog polja kamenoloma „Plovanija“ Holcim mineralni agregati Šumber d.o.o.
- eksploatacijskog polja kamenoloma Šumber, Holcim mineralni agregati Šumber d.o.o.,
- eksploatacijskog polja kamenoloma Vranja, Readymix Croatia Kaštel Sućurac,
- okoliša Istarske ciglane Cerovlje, Cerovlje, Pogon Borut,
- kamenoloma Monte Pozzo - Rovinj, AR Inženjering d.o.o., Rovinj i
- naselja Cere, cca 1200 m od komunalnog odlagališta KD "1.maj Labin" d.o.o. Labin.

Prema izvješću b) iz točke 1. ovog Zaključka tijekom mjernog razdoblja, tvrtka EKONERG – Institut za energetiku i zaštitu okoliša d.o.o. iz Zagreba je, obavljala usluge mjerenja, validacije i dostave mjernih rezultata kao i redovitog servisa i umjeravanje mjernih uređaja na automatskim postajama za praćenje kakvoće zraka lokalne mreže Rockwool, Čambarelići i Zajci. Rezultati mjerenja su prikupljeni on-line na serveru u Zavodu za javno zdravstvo Istarske županije i objavljeni na web stranicama Zavoda (www.zzjiz.hr).

Prema izvješću c) iz točke 1. ovog Zaključka, tijekom mjernog razdoblja, Institut za medicinska istraživanja i medicinu rada iz Zagreba je, temeljem Ugovora između Instituta i tvrtke Rockwool Adriatic d.o.o., u cilju utvrđivanja utjecaja tvornice Rockwool Adriatica d.o.o. na kakvoću zraka, provodio program praćenja kakvoće zraka na tri mjerne postaje (Potpićan 1 - KMO-taložnica, Potpićan 2 - Zajci-Cinzebi, Potpićan 3 - Tupljak bb). Na mjernim postajama se pratio sadržaj ukupne taložne tvari i sadržaj metala u ukupnoj taložnoj tvari (olovo (Pb), kadmij (Cd), talij (Tl), nikal (Ni), arsen (As), živa (Hg), bakar (Cu) i cink (Zn) te sulfati.

Usporedbom rezultata mjerenja u 2011. godini s obzirom na propisane granične vrijednosti, ciljne vrijednosti i dugoročne ciljeve na osnovu odredbi članka 24. Zakona o zaštiti zraka, utvrđena je I. kategorija zraka na svim mjernim automatskim postajama te postajama s ručnim posluživanjem osim na području zastupljenom mjernom postajom Ripenda s obzirom na sumpor dioksid i na područjima zastupljenim mjernim postajama Ripenda i Sv. Katarina s obzirom na ozon, gdje je zabilježena II. kategorija zraka.

Na temelju koncentracija onečišćujućih tvari izmjerenih u proteklih pet godina na lokacijama automatskih postaja, sukladno odredbi članka 9. Uredbe o graničnim vrijednostima onečišćujućih tvari u zraku (NN br. 133/05), izvršena je procjena prekoračenja gornje i donje granice. Usporedbom izmjerenih podataka s donjim i gornji granica procjenjivanja s obzirom na zdravlje ljudi vidljivo je da imamo za parametar lebdećih čestica PM₁₀ prekoračenje na svim područjima zastupljenim automatskim mjernim postajama.

Parametar sumpor dioksid prelazi zadane granice s obzirom na zdravlje ljudi na svim pozicijama na kojima se prati, izuzev pozicije Koromačno – Brovinje, no i na toj poziciji dolazi do prekoračenja granica s obzirom na utjecaj na ekosustav i vegetaciju.

Uzimajući u obzir definicije za donju i gornju granicu, članak 4., točke 7. i 8. navedene Uredbe, s obzirom na prekoračenja granica procjenjivanja za praćenje i ocjenu kvalitete zraka i stupnja onečišćenosti na području Istarske županije utvrđuje se obveza nastavka mjerenja onečišćujućih tvari u zrak.

Potrebno je naglasiti da je i u 2011. godini zrak zastupljen automatskim mjernim postajama Čambarelići (H₂S, SO₂ i PM₁₀) i Zajci (SO₂, CO, H₂S i PM₁₀) kategoriziran je u I. kategoriju u odnosu na sve mjerene pokazatelje.

Na mjernoj postaji Čambarelići koncentracije SO₂ i H₂S nisu prelazile razinu graničnih vrijednosti za satne, 24 satne i godišnje vrijeme usrednjavanja. Koncentracija PM₁₀ 24 satnog vremena usrednjavanja prešla je granične, odnosno tolerantne vrijednosti 4 puta i to: 8. veljače, 11. ožujka, 30. studenog i 1. prosinca 2011. godine. Iste nisu prelazile razinu granične vrijednosti godišnjeg usrednjavanja.

Na mjernoj postaji Zajci koncentracije CO, PM₁₀ i SO₂ nisu prelazile razinu graničnih vrijednosti za satne, 24 satne i godišnje vrijeme usrednjavanja. Koncentracije H₂S satnih vremena usrednjavanja prešle su GV, odnosno TV jedamput tijekom godine i to 4. lipnja u 22 sata, dok razine granične vrijednosti 24 satnih i godišnjih vremena usrednjavanja nisu prelazile.

Osim toga, prema rezultatima mjerenja kakvoća zraka na lokacijama zastupljenim s tri mjerne postaje oko tvornice kamene vune Rockwool Adriatica d.o.o. iz Potpićna na kojima se pratila ukupna taložna tvar, metali i sulfati zrak je kategoriziran u I kategoriju u odnosu na ukupnu taložnu tvar i metale u ukupnoj taložnoj tvari: olovo (Pb), kadmij (Cd), talij (Tl), nikal (Ni), arsen (As) i živu (Hg).

Temeljem Studije utjecaja na okoliš provedena su i mjerenja bakra, cinka i sulfata u ukupnoj taložnoj tvari. Količine tih onečišćenja nisu bile visoke ali nije bilo moguće provesti kategorizaciju okolnog područja jer u Uredbi o graničnim vrijednostima onečišćujućih tvari u zraku ne postoje GV za ta onečišćenja.

U odnosu na 2010. godinu, na sve tri mjerne postaje zabilježen je značajan pad količine talija u ukupnoj taložnoj tvari te je okolni zrak i s obzirom na talij bio I kategorije.

Vezano uz zabilježenu II kategoriju zraka obzirom na ozon na lokacijama zastupljenim mjernim stanicama Ripenda (Grad Labin) i Sv. Katerina (Općina Pićan) mišljenja smo da je problematiku potrebno sagledati cjelovito i predlaže se rješavanje u suradnji s Zavodom za javno zdravstvo Istarske županije, Ministarstvom zaštite okoliša, prostornog uređenje i graditeljstva, Ministarstvom zdravstva i Institutom za medicinska istraživanja iz Zagreb te ostalih stručnih institucija. Naime, povećane koncentracije ozona javljaju od samog početka praćenja tog parametra u sklopu mjerne mreže TE Plomin a s istim se problemom susreće čitavo mediteransko područje zbog povećane insolacije i daljinskog transporta onečišćenja (R Slovenija, IŽ, PGŽ,).

III. Posljedice koje će nastati donošenjem ovog zaključka

Provedba odredbi zaključka ima za posljedicu bolje i ažurnije informiranje javnosti o kakvoći zraka na područjima koja su zastupana mjernim mrežama.

Cilj je da se u konačnosti na čitavom teritoriju postigne I kategorija zraka sukladno odredbama Zakona o zaštiti zraka.

IV. Tekst nacrtu akta

Priloženo se dostavlja tekst zaključka s pravitkom.

V. Potrebna financijska sredstva

U Županijskom proračunu osigurana su financijska sredstva za provedbu Programa praćenja kakvoće zraka, a provedba programa povjerena je Zavodu za javno zdravstvo Istarske županije.

Prijedlog zaključka s obrazloženjem izradio:

Odsjek za zaštitu prirode i okoliša